

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení diplomanta: Bc. Jana Bělonožníková

Název diplomové práce: **Reakce na ozbrojený konflikt v Darfúru**

Titul, jméno a příjmení oponenta diplomové práce: *prof. JUDr. Dalibor Jilek, CSc.*

Název diplomové práce postrádá označení povahy anebo původců reakce. Nedostatek nepatří k nejzávažnějším. Diplomantka rozlišuje mezi vnitrostátní a mezinárodní reakcí a mezi jednáním organizovaného mezinárodního společenství (OSN) a chováním Africké unie. Nebo popisuje jejich synergii, společné snažení.

Autorka na str. 4 zjevně píše, že „za cíl této práce nevytyčila zhodnocení a zevrubnou analýzu jednotlivých forem reakcí na ozbrojených konflikt a míry jejich adekvátnosti či neadekvátnosti s ohledem na závažnost darfúrské krize“. Její úmysly sledují lehčí, snazší cíle. Usiluje o nejpřehlednější i nejsrozumitelnější shrnutí dosavadních reakcí na situaci v Darfúru. Přehlednosti a srozumitelnosti cílevědomě podřizuje své psaní, jež se opírá o popis jako základní způsob podání tématu. A popis zpravidla směřuje ke shromažďování faktů a jejich uvádění do chronologických, věcných někdy též dialektických souvislostí. Proto pojetí diplomové práce je prvořadě faktografické a druhořadě právně analytické. Z obou důvodů je práce spíše politologicky sestavena, nežli mezinárodněprávně. Ale mezinárodněprávní popisy, místy ovšem velmi hrubé, povrchní či překotné, v ní rozhodně nechybějí a nejsou pouhým pozadím.

Předchozí úvahy může oponent diplomového spisu doložit na příkladu kapitoly, již charakterizuje nezpochybnitelná právnost neboli normativní povaha. Kapitola o ozbrojeném konfliktu (pojem a druhy) neoplývá rozsáhlostí (str. 7-11). Obsahově je zcela nevýstižnou. Zaobírá se stručně válkou či ozbrojeným konfliktem.

Nejvyšší soud USA v sérii kořistních případů v prosinci 1862 (67 US 635, 1862) uvažoval o občanské válce jako o věci práva, a to především, nejen jako o skutečnosti. Soudce Grier tvrdil, že občanská válka na rozdíl od mezistátní je nevyhlášenou čili její původ tkví ve faktučnosti. Jakmile ovšem rebelové okupují a drží nepřátelsky část území, vyhlásí-li nezávislost, mají-li organizované ozbrojené složky, udržují-li nepřátelství s původním suverénem, svět je může uznat.

V ženevském právu o více než osmdesát roků později smluvní strany rozlišují podle svrchovanosti mezinárodní a vnitrostátní (nemezinárodní) konflikty. Společné ustanovení (čl. 3) Ženevským úmluv z roku 1949 spojuje dva definiční znaky: teritoriální umístění konfliktu a charakter jeho stran. Protokol II z roku 1977 (čl. 1 odst. 1) je normovým doplňkem předchozích smluv. Pojmově podchycuje následující - ach, ta podobnost se soudcem Grierem - znaky: nepřátelství mezi ozbrojenými silami na jednom území, kontrola části území, trvalé a koordinované vojenské operace a schopnost ozbrojených sil aplikovat Protokol. Zmíněné znaky, které tíhnou k faktučnosti, působí jako aplikační hlediska (testy). Podle nich mohla diplomantka posuzovat druh konfliktu v Súdánu za předpokladu jejich smluvní závaznosti. Statut Mezinárodního trestního soudu obsahuje ještě čl. 8 (odst. 2 písm. e/). Diplomantka pouze chabě poukazuje na definiční zmatek mezi smluvními pravidly, ale nerozebírá vůbec jejich pojmové souvztažnosti.

Závazné pojmy, které jsou vůči válečné realitě vnější, neobrážejí její proměny. Dvojaké třídění nyní nestačí. Proto praxe i teorie se snaží překonat slabinu dvojakosti doktrínou „internacionalizace“ nebo „párování“. Jen málo z uvedeného je použito. Závěrem autorka zmiňuje: „Co se týče ozbrojeného konfliktu v Darfúru, již se tato práce zabývá, domnívám se, že jde o klasický příklad konfliktu zmezinárodnělého.“ Důkladnější právní rozbor, proč i kvůli čemu se stal nemezinárodní, vnitrostátní ozbrojený konflikt zmezinárodněným, oponent tíživě postrádá.

Obdobně diplomantka postupuje v jiných mezinárodněprávních popisech (např. závaznost rezolucí Rady bezpečnosti OSN). Nesrozumitelně uvádí na str. 50, že Rada bezpečnosti se snaží zřetelně odlišovat závazné a nezávazné části rezoluce 1590 z roku 2005. Autorka nepíše, proč a jak to činí.? Je tu normový celek, který je dělitelný podle závaznosti?

Spis sice poskytuje přehled reakcí na situaci v Darfúru, docela srozumitelný a čtivý. Avšak diplomantka jím ovšem neprokazuje právnické schopnosti a kompetence na konci studia. Přesto oceňuji její snahu a klasifikuji diplomovou práci stupněm dobře: C.

V Brně dne 13. května 2008

prof. JUDr. Dalibor Jílek, CSc.